

# MLADO JUTRO

Št. 11.

V Ljubljani, dne 17. marca 1940

Leto XI.

## Tom, junak Texasa

POVEST S SLIKAMI



Jezdci so že odjahali proti gorovju na vzhodu. »Slediti jim morava«, je zapovedujoče vzkliknil Tom. »Stric mi je pred dnevi pripovedoval, da je loe Mexico prisegel, da se mu bo krvavo maščeval, ker je pred leti opozoril šerifa na njegovo zločinsko početje. Ze takrat mu je komaj in komaj ušel in od tedaj je Joe vedno podivjal, če je slišal, da se v kakšni družbi govorili o stricu.«



Obrnila sta konja in odjezdila za tolovaji. Ves čas sta držala v roki samokresa, pripravljena na strel.

Pokrajina, po kateri sta jahala, je bila vedno bolj skalnata. Bližala sta se gorovju, kjer bi se tolovaji kaj lahko skrili v številnih skalnatih soteskah. Treba jih je bilo zaradi tega napasti prej, preden bi jima izginili izpred oči. Res ni bilo nenadoma nobenega tolovaja nikjer. Zdelo se je, da so brez sledu pobegnili zasledovalcema, le pe-



ket konj je bilo še slišati. Tom in Bob sta se ustavila. Po hitrem ogledu in premisleku vseh možnosti je Tom odločil: »Nikoder drugje kakor skozi to sotesko so morali jezdit.« Pri tem je pokazal v smer, kjer se je strmo skalovje na obeh straneh tesno zhlizalo, da je bilo ponekod prostora samo za enega jezdeca.

»Prav,« odvrne Bob, »ti jezdi skozi sotesko za lopovi, jaz jih pa poskusim prehiteti po tejle skalnati stezi. Če se mi posreči priti na drugi konec soteske pred njimi, jih hova mogla obstre-

ljevati z obeh strani. Toda saj se spominjaš, kaj nama je stric vedno za-  
bičeval, kadar je pripovedoval o Joetu  
Mexicu: Če se bosta kdaj z njim sre-  
čala, glejta, da bosta prva streljala.»  
(Dalje prihodnjič)

.....  
Josip Mihelič, dijak:

## Prvič v Ljubljani

Dolgo sem že hrepenela,  
da bi enkrat z mamo smela;  
v Ljubljano se peljati,  
kjer stanuje stara mati.

»Jutri«, rekla mi je ma.....  
»če se boš zbudila sama,  
pa se boš peljala z mano  
s prvim vlakom v Ljubljano.«

Tisto noč sem slabo spala,  
zjutraj sem pa prva vstala.  
Joj, kako sem se smejala,  
ko sem z vlakom se peljala.

Ko sva prišli v Ljubljano,  
meni še povsem neznano,  
sem zaklicala: Joj, mam,  
tu bi se zgubila sama!

Hiše dolge in visoke,  
ceste gladke in široke,  
avtoti po njih drviyo  
in ljudje navzkriž hitijo...

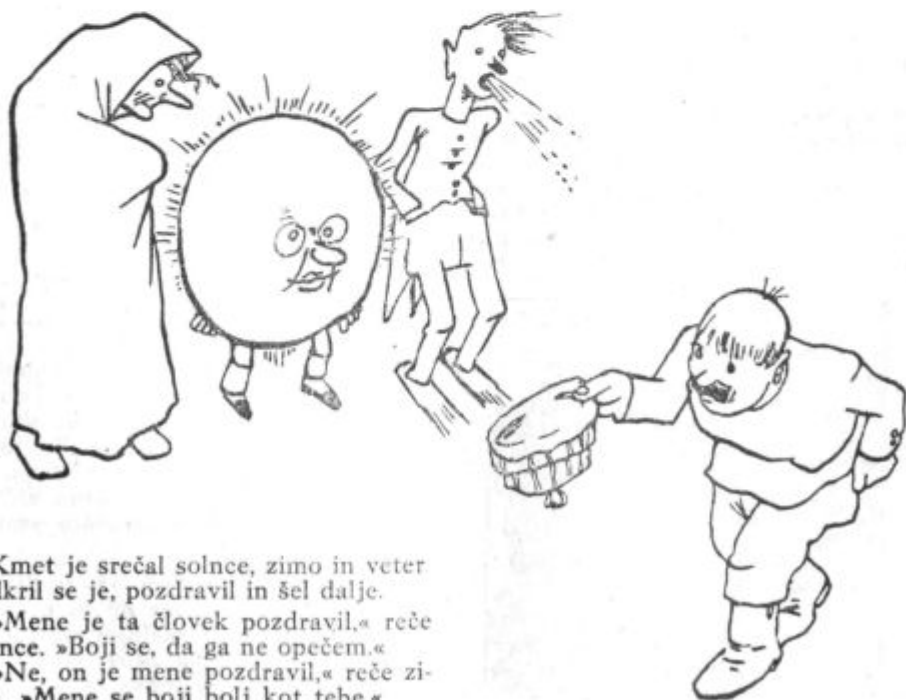
Tu so cerkve, tam palače,  
a v oknih pa igrače:  
takšne, da sem kar strmela,  
ah, če bi jih vzeti smela!...

Tukaj vsak dan je nedelja,  
vedno dosti je veselja,  
tu doma je le bogastvo,  
nepoznano siromaštvo...

Tukaj nihče vam ne dela,  
dosti je pijače, jela,  
vse tu sveti se, leskeče,  
vse je polno same sreče...

Iz francoščine D. Š.

## Solnce, zima in veter



Kmet je srečal solnce, zimo in veter  
Odkril se je, pozdravil in šel dalje.

»Mene je ta človek pozdravil,« reče  
solnce. »Boji se, da ga ne opečem.«

»Ne, on je mene pozdravil,« reče zi-  
ma. »Mene se boji bolj kot tebe.«



»Dovolj! Pozdravil je mene, ker se me najbolj boji,« reče veter.

Tako so se pripravili in ker se niso mogli zediniti, koga je kmet pozdravil, je reklo solnce:

»Dohitimo ga in ga vprašajmo, ka-

»Pozdravil sem veter,« je odvrnil kmet.

»Ali vam nisem rekel?« reče veter ponosno.

»Pa dobro! Spekel ga bom kot pečen ko,« zagrozi solnce, »pomnil me bo!«



teremu izmed nas je bil namenjen njegov lep pozdrav.«

Res kmeta dohite in solnce ga vpraša:

»Povej nam, preljubi kmet, koga izmed nas si tako lepo pozdravil?«

»Ti mu ne moreš napraviti ničesar, ker ga bom jaz hladil,« reče veter.

»In jaz?« reče zima. »Omrazila ga bom!«

»Tudi ti mu ne moreš napraviti ničesar, prijateljica moja! Če jaz ne bom

pihal, mu tudi najhujši mraz ne bo mogel do živega.«

Kmet pa je tako živ in zdrav nadaljeval svojo pot.



## Volc in jagnje

(Stara angleška pravljica)

Mlado belo jagnje se je paslo na travniku. Zdaj pa zdaj je veselo pomežiknilo v solnce in zazdehalo. Solnce je začelo huje pripekati in jagnje je po-

stalo žejno. Počasi se je napotilo proti robu gozda, kjer je tekel bister potok. Jagnje je veselo sklonilo glavo in začelo piti v dolgih požirkih. Precej više od njega je stal lačen volk. Ko je zagledal mlado jagnje, mu je želodec zakrutil od lakote. Mogočno je vrgel glavo vznak in zakričal:

»Zakaj mi kališ vodo? Ali ne vidiš, da pijem?«

Jagnje mu je pohlevno odgovorilo: »Gospod, motite se. Ne kalim vam vode. Saj teče voda od vas proti meni in ne narobe.«

»Pusti čenče! Vodo mi kališ, sem rekel. Sicer se pa tudi spominjam, da si lani zelo grdo govoril o meni.«

»O, gospod«, je reklo jagnje, »gotovo se motite. Lani še sploh nisem bil na svetu!«

»Če me nisi ti opravljal, me je pa tvoj brat!« je zarenčal volk.

»Nimam brata, gospod.«

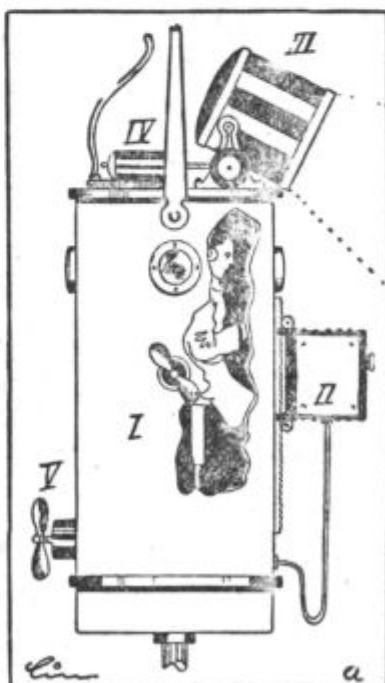
»Potem je bil pa kdo drug iz tvojega rodu! Rekel sem, da je bilo tako in zato se hočem maščevati!« S temi besedami se je pognal proti jagnjetu, ga zgrabil za vrat in mu izpil kri.

## ZA MLADE FOTOGRAFE

### Filmsko snimanje pod vodo

Filmi, ki prikazujejo življenje in skrivnosti morskega dna, so zanimali vedno tudi najširše vrste obiskovalcev kinematografov. Ni dolgo še tega, ko so bili vsi taki posnetki rezultat režiserjeve iznajdljivosti. Govorili smo o trikih. V primerno velikem akvariju je bilo prirejeno morsko dno z ostanki razbite potopljene ladje. Scenerijo v vodo napolnjenega prostora so »obljudile« številne, majhne čudovite ribe. Potrebno svetlobo je oskrbel močan žaromet in fotografiralo se je enostavno od zunaj skozi steklo. Morebitne osebe, potapljače, plavače itd. so vkopirali kasneje v filmski trak.

Danes se seveda s takim igrakanjem ne zadovoljujemo več in fotograf se mora potruditi pod pravo morsko gladino, če hoče, da bo kritičen obiskovalec kinematografa zadovoljen z »nape- tim« dejanjem.



## Potapljaški zvon za filmsko snemanje

Eno največjih filmskih podjetij si je oskrbelo za snemanje pod vodo poseben potapljaški zvon, ki ga prinašamo na naši sliki —a—.

Potapljaški zvon sam, označen na sliki z I, je izdelan iz posebno močnega jeklenega plašča, da zmore vzdržati velik pritisk, v morskih globinah. Na vseh straneh ima okna in skozi nje je neoviran pregled bližnje okolice. Snimalni aparat (II) je pritrjen zunaj plašča tako, da ga je mogoče s pomočjo zobčastega kolesja premikati po želez-

globinah precej mrzlo, je snemalec v potapljaškem zvonu oblečen v posebno obleko iz azbesta, ki ga štiti pred mrzom. S čolnom vrh morske gladine pa je zvezan s telefonom.

## Napeta borba na morskem dnu

Slika —b— nam kaže izredno napet prizor iz nekega filma posnetega pod vodno gladino. Potapljač se je vprav spustil na dno, da preišče potopljeno ladjo, ko ga je že napadla nevarna električna jegulja. Pošast ima v sebi tako močno električno silo, da je člo-



ni palci gor pa dol. Ravnanje z aparatom je urejeno na elektriko. Ker pa je v morskih globinah precej temno, je vrh potapljaškega zvona pritrjen močan žaromet (III), ki ga je mogoče prižgati in vrteti s pomočjo posebnega motorja (IV). Potapljaški zvon visi na močni verigi, ki je pritrjena v potapljaškem čolnu. Iz čolna dovajajo potapljaču potrebno elektriko. Cela naprava visi prosto v vodi, v neki meri pa jo zamore fotograf uravnati po svoji volji. Pri tem krmiljenju mu služi ladijski vijek (V), ki se nahaja na levi strani spodaj. Pri prav posebnih posnetkih lahko spustijo potapljaški zvon prav na morskno dno in ga tam postavijo primerno zahtevam snemanja. Pri tem se klin pod potapljaškim zvonom zapiči v morskno dno in ves aparat se na ta način trdo zasidra. Ker je v morskih

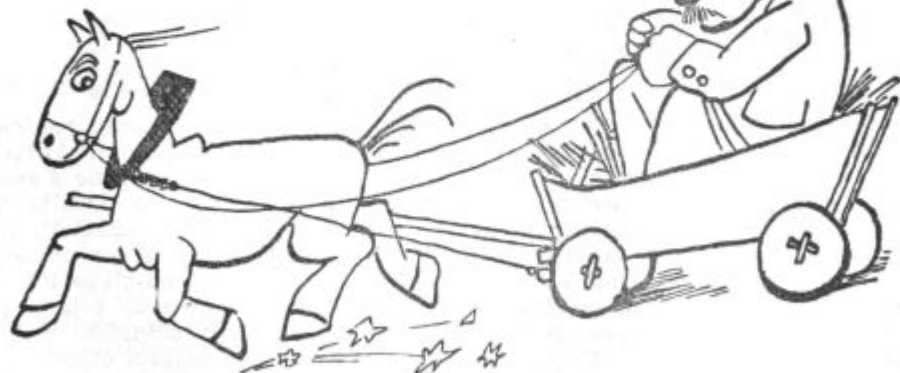
veku prav nevarna. Potapljač pa ima rokavice, ki ga štiti pred učinkovanjem elektrike, uspešno napade s svojimi dvorogljatimi vilicami jeguljo in jo uniči. Komaj se hoče oddahnuti od nerodnega boja, že zdrsne čez njegovo z okroglo čelado zaščiteno glavo temna senca. Velik morski pes se pripravlja na napad. Ker pa je potapljač glavni junak v filmu, brez bojazni čakamo na izid novega boja med predrznim človekom in požrešno zverjo morskega kraljestva. Človek bo zmagal. V resnici pa filmske družbe ne uporabljajo za take prizore živih morskih psov, ki se ne dajo dresirati kakor domači psi. Oskrbe si veliko mrtvo ribo in jo premikajo privezano na jeklenih vrveh kakor lutkarsko figuro nad in okoli potapljača. Torej zelo preprosta zadevica.

## Miško gre po svetu



Bil je zelo jasen in prijeten dan. Ptiki so gostoleli po drevju, in Miško se je čutil na vso moč veselega in razposajenega. Počasi je stopal z zapravljičkom po vijugasti podeželski poti proti mestu, medtem ko je njegov gospodar mirno spal zadaj na vozu. Poredno je konjiček mežikal z očmi, ko se je bolj in bolj približeval mestu.

Mišku je bilo pogodu, kadar je njegov gospodar zadrimal, kajti tedaj je lahko počenjal, kar ga je bila volja, in si privoščil vsakršno zabavo. Danes pa je bil pripravljen uganjati burke, kakor še nikoli dotlej. Ko je ravno napeto



premišljeval, česa bi se lotil, je nena doma zagledal belo črto, napleskano po sredini ceste.

Miško je zamišljeno gledal belo črto, in ker je bil izredno židane volje, se mu je kmalu posvetila v glavi sijajna misel. Misel se mu je zdela tako zabavna in obetajoča, da je od veselja malone skočil čez ojnice. Da, pred njim

je nekaj imenitnega: hodil bo po beli črti kakor glumec po napeti vrvi.

»Oho!« si je mislil Miško in se ozrl nazaj na svojega gospodarja in se zasmejal, ko je zagledal pri neki trgovini več snemalnikov za obleke naslonjenih na zid. Ravno pravšna stvar. Kolikšna sreča! To bo prav zame.

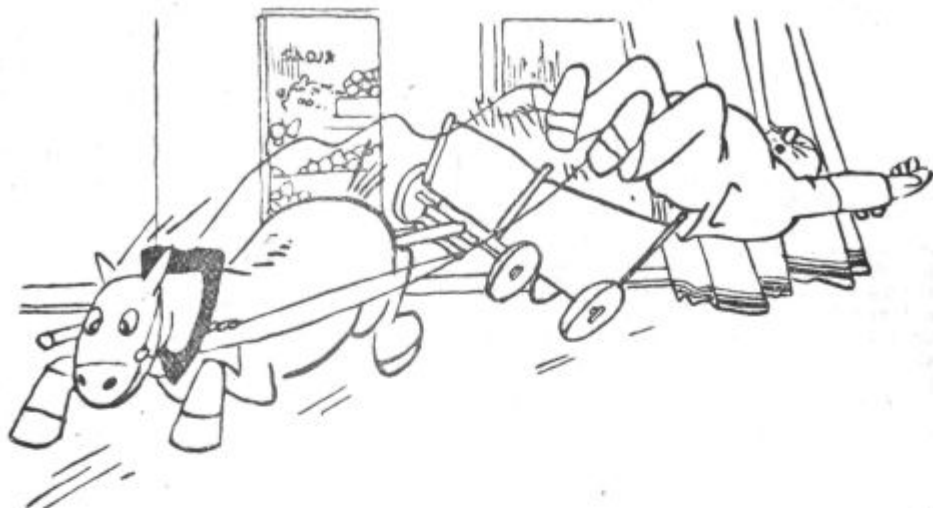
Videl je bil že ljudi, ki so hodili po napeti vrvi. Taki glumci so imeli pogosto v rokah dolg drog, ki jim je pomagal držati ravnovesje. Tudi te vite, si je mislil Miško, mi bodo izborno služile. Kolikšna sreča, da so snemalniki pred menoj.

Nato se je ozrl nazaj na voz in videl, da njegov gospodar spi. Bog ne daj, si je mislil Miško, da bi se prebudil: pokvaril bi mi vso zabavo. Treba se mi bo domisliti, kako bi se ga rešil, četudi samo za uro ali dve. In Miško je sklepal to in ono.

Nazadnje je zagledal okensko zaveso, ki je ležala razgrnjena pred trgovino zunaj. Videti je bila lepa in mehka,

kakor nalašč za ležanje.

»Moj gospodar,« se je odločil Miško, »bo lahko zelo udobno spal na njej — da, to je imenitna misel.« In Miško se je zadovoljno smehljaj sam pri sebi. »Medtem ko bo voznik spal na zavesi, bom jaz po mili volji hodil po beli črti. Imenitno!« Skrčil se je med ojnica mi ter počenil na zadnje noge.



*Hopl Miško je brcnil z zadnjimi kopiti ter postavil voz pokoncu. Gospodar je odletel z voza ter se zavalil naravnost na okensko zaveso. Mišku je srce burno utripalo, nato pa je nastal mir. Konjiček se je zelo bal, da bi se gospo-*

*dar utegnil prebuditi, ampak ta je glasno smrčal naprej in mirno spal. Miško se od olajšanja globoko oddahnil in obraz se mu je odel s hudomušnim muzanjem.*



Tanja in Ziva Feigel,  
učenci v Mariboru:

## **Oljčna nedelja**

Slavljen v Jeruzalem prihaja  
in množica, ki ga obdaja:  
Hosana, slava! vzklika.  
Poklada cvetje, oljčne veje,  
navdušena za Rešenika.

Spominu temu tudi jaz se bom odzvala  
in v lično butaro si povezala

zelenja, sadja, nageljčke rudeče,  
povite v modro, belo in rudeče.

Pred oltarjem bodem stala,  
visoko butaro držala,  
da videl bo Gospod,  
da tu živi naš mili rod.

Pri tem molila bom goreče,  
naj Bog nakloni mu obilo sreče,  
naj Bog obvarje ga trpljenja,  
naj da mu varnega življenja.  
Rešenik, iskreno si želim,  
moj rod naj bo gospod,  
ne suženj in trpin!



# JUTROVČKI

## PIŠEJO ...

Dragi stric Matic! Minulo je že precej časa, odkar sem Ti pisala. Tvoj novi natečaj me je zelo razveselil, zato sem skienila, da Ti pišem sledeče pregovore: Sila kola lomí. Ljubo doma, kdor ga ima. Ne jej jagod, katerih ne poznaš! Kdor veliko govori, malo stori. Govoriti je lahko, storiti pa težko. Dragi stric, pridi kaj v Celje, saj ni tako dolga vožnja, Ti si pa čvrst in zdrav! Kajne? Lepo te prosim, ne zavrzi skromno pisemce v nenasični koš. Lepe pozdrave od Tvoje zveste čitateljice »Mladoga Jutra«.

Brdovšek Ingeborg, dijakinja  
I. a razr. drž. real. gimnazije  
v Celju.

Dragi stric Matic! Ze precej časa je minilo, odkar sem se udeležil Tvojega natečaja. Ker sem pa spisal lep spis, sem bil tudi izžreban in nagrajen. Zato se Ti lepo zahvaljujem za lepo knjižico, katero sem prejel. Ker pa me zadnjikrat nisi zavrzel, sem se odločil, da se udeležim Tvojega novega natečaja, v katerem želiš, da bi vsak Jutrovček napisal pet lepih slovenskih pregovorov. Imam pa tudi mnogo prilike, da čitam knjige, vem tudi mnogo pregovorov. Zato ti jih tudi pošljem: Kdor izgubi očeta, izgubi veliko, kdor pa mater, ta še več. Kdor v mladosti seje, v starosti žanje. Kakor si postelješ, tako boš ležal. Povsod je lepo, a doma je najlepše. Dež za soncem mora biti, za veseljem žalost priti. Te pozdravlja Tvoj zvesti čitatelj »Mladoga Jutra«.

Brdovšek Friderik, dijak  
III. e razr. drž. real. gimnazije  
v Celju.

### Pet slovenskih pregovorov.

Prijetno se na slami spi, če vest človeka ne teži. Najhujša staršem bolečina, če mora sram jih biti sina. Kaj je zdravje, vé bolnik, kaj bolezen, vé zdravnik. Pij! To rado sliši se seveda; plačaj! neprijetna je beseda. Čeprav sto služabnikov imam, sopsti, jesti moram sam.

Zavodnik Jožef, dijak  
Švabičeva ulica 15, Ljubljana.

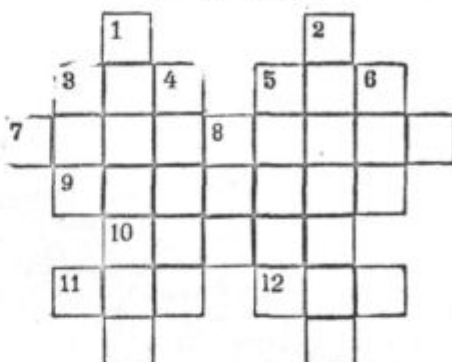
Dragi stric Matic! Bral sem v »Mladem Jutru«, da boste imeli nov natečaj, zato bom tudi jaz poizkusil srečo, namenil sem Ti tele pregovore: Kdor ne uboga, ga tepe nadloga. Kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade. Pohlep oslepi. Zob za zob pa čez plot. Kadar stari govore, naj mladi molče.

Petrič Ivo, učenec  
II. razr. vadnice v Ljubljani  
Iirska ulica 16/III.

## Listnica uredništva

Članek »Kako sem s tremi tovariši potoval na Valvasorjev dom pod Stolom« je napisal dijak Janez Novak. Tudi ilustracija je sam napravil in gotovo ste vsi s stricem Maticem enakega mnenja, da je mladi mož nadarjen za risanje!

### Križanka



Vodoravno: 3 kvarnerski otok, 5. oblačilni pripomoček, tudi okras, 7 del drame, tudi pesem Župančičeve zbirke, 9 zgodnjepomladna gozdna cvetica, 10 lesena posoda, 11. ostra skala, 12. naselbina.

Navpično: 1 brezplačni dodatek pri nakupu 2. prometni uslužbenec, 3 bivališče blaženih, 4. duhovni sorodnik, 5. kuhinjska posoda, 6 kranjski močnik, tudi tekoč izžetek, 8. državno, vladarsko, plemiško, mestno znamenje.

### Izluščene uganke

I.

Spomladi vse se veseli.

II.

1	2	3	4
p	e	r	o
2			
e	t	e	r
3			
r	e	v	a
4			
o	r	a	l

III.

Vič — tič — bič — nič.